

УДК 159.923.2:159.942

МАНДЗИК Тетяна Михайлівна

*аспірантка кафедри психології Львівського національного
університету імені Івана Франка*

ДО ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ З МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті характеризується сучасний стан дослідження проблеми ідентифікації з місцем, зокрема локальної ідентичності. Розглянуто способи, в які місце може бути пов'язане з ідентичністю особи, та основні особливості ідентифікації з місцем проживання. Проаналізовано модель локальної ідентичності, її основні складові та їхню роль в житті людини.

Ключові слова: ідентифікація з місцем, локальна ідентичність, самобутність, самоефективність, неперервність, місце.

Постановка проблеми. Проблеми ідентичності в умовах трансформаційного суспільства залишаються особливо актуальними як у практичному, так і в науковому плані. Ідентичність дає змогу дати відповідь на питання «Ким я є?» чи «Ким я себе почуваю?». Особа апіорно існує в фізичному трьохмірному просторі із чітко встановленою системою вимірювання часу. Іншими словами, відповіді на питання «Хто ти?» набагато легше, усвідомлюючи «Де ти?». Така закріпленість у просторі дозволяє більш чи менш однозначно визначати соціальне оточення особистості і фактори, які впливають на її соціалізацію і формування ідентичності. Отож, в науці неодноразово здійснювались спроби пов'язати поняття місця, території, простору та ідентичності особи.

Місце відіграє вагомую роль у формуванні ідентичності, а сам процес творення ідентичності має як внутрішній вимір, оскільки відбувається в свідомості особи, так і зовнішній, оскільки проявляється в системі взаємодії людини з довкіллям. Більшість авторів погоджують, що розвиток зв'язків з місцями – це передумова психологічного балансу та хорошого самопочуття (Г. Ровлес), а їх наявність допомагає долати кризи ідентичності й надає почуття стабільності, яке необхідне людині в постійно змінному світі (Р. Хей) [5; 10]. Ще однією перевагою таких позитивних зв'язків, за Л. Кубом і Д. Гуммоном, є можливе полегшення включення особи в локальні активності в межах певної місцевості [3]. Це привело до зростання зацікавленості поняттям «ідентифікації з місцем» та виділення різних типів ідентичностей – локальної, територіальної, регіональної та ін.

Отож, поглиблення розуміння ролі місця в структурі *Я*-концепції особи заслуговує особливої уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробкою концепції «ідентифікація з місцем» (*place identity*) займались такі зарубіжні вчені, як Г. Прошанський, Р. Фелдмен, Д. Гуммон, М. Левіцька, Б. Гернандез, М. Хідалго, К. Твігер-Рос, Д. Юзел, М. Лаллі, Р. Стедмен та ін. [4; 5; 7-9; 13; 15].

В українському дискурсі проблема національних, регіональних, міських ідентичностей розкрита в працях: Н. Середи, Н. Черниш, Я. Грицака, Д. Судина, О. Мусяєдова, Г. Галіч, Н. Костенко, А. Ручки, М. Шульги та ін. Якщо звертатись до українських досліджень, то вони більшою мірою розкривають поняття ідентичності, зокрема локальної ідентичності в різних її вимірах, в соціологічній площині. Саме тому концепції «ідентифікації з місцем» та «локальної ідентичності» потребують більш детального психологічного аналізу, а також в статті буде звернено увагу на зарубіжні психологічні дослідження даних концепцій.

Метою статті є проаналізувати роль місця в творенні ідентичності особи та дослідити ідентифікацію з місцем проживання як складову *Я*-концепції особи, звернувши зокрема увагу на основні принципи, за допомогою яких місце може стати частиною ідентичності особи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ідентичність є добре знаним та розробленим поняттям у сучасних суспільних науках (психологія, соціологія, історія тощо), проте однозначне визначення, яке б охоплювало всі його аспекти, дати нелегко. Перед тим, як перейти до психологічного аналізу та розуміння концепцій «ідентифікація з місцем» та «локальна ідентичність», окреслимо значення ідентичності та ідентифікації загалом.

Багато сучасних авторів віддають перевагу терміну «ідентифікація», критикуючи статичність терміну «ідентичність». А саме вказують на те, що ідентифікація охоплює динамічні, процесуальні аспекти формування ідентичності. В цій статті буде використовуватись підхід, який пропонує ототожнювати поняття «ідентичність» та «ідентифікація» [5; 8]. В англомовній літературі використовується поняття *place identity*, щоб зберегти значення даного поняття з дотриманням правил української мови, буде використовуватись поняття «ідентифікація з місцем». З поняттям *local identity* таких питань не виникає і відповідником його в українській мові буде «локальна ідентичність».

Поняття ідентифікації було запроваджено З.Фрейдом та трактується у психоаналітичній традиції як центральний механізм, який забезпечує здатність *Я* до саморозвитку [4]. Ідентифікація розуміється як центральний елемент самосвідомості, пов'язаний з відповіддю на запитання «Хто я?» та фіксацією цієї позиції в системі

суспільних відносин. В цьому випадку підкреслюється суб'єктивне відчуття власної належності до різних соціальних спільнот на основі стійкого емоційного зв'язку, а також включення у свій внутрішній світ і сприйняття як власних групових норм і цінностей.

Згідно з Х. Теджфелом, ідентичність можна розглядати як когнітивний компонент «Я-концепції», тобто усвідомлення своїх якостей, групової та територіальної належності, емоційно-оцінюючий компонент ставлення до себе, рівень поваги, самокритичність і тип поведінки [6]. А. Ватерман вказує на те, що формування ідентичності – не одноразовий акт, а серія взаємопов'язаних виборів, посередництвом яких людина приймає свої особисті цілі, цінності, переконання. Ідентичність особи багатопланова, включає весь спектр її взаємодії з природою, суспільством та культурою. Соціальний та фізичний простір, в якому формується ідентичність особи, є певною моделлю світу, в межах якої вона прагне самовизначитися [4].

Загалом спосіб трактування ідентичності залежить від теорії. Отже, ідентичність – це одна з найістотніших характеристик людини, без якої вона не може існувати як свідомо автономна особистість. Ідентичність – це збереження, підтримка особистістю власної цілісності, тожності, нерозривності історії свого життя, а також стійкий образ Я, усвідомлення у собі певних особистісних якостей, індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, способів поведінки, які визнаються своїми, достовірними. Сферою дослідження в цій статті є місце. Варто озвучити думку Е. Кесея, який вважає, що ідентичність твориться внутрішньо в думках, за допомогою взаємодії тіла з навколишнім середовищем – немає місця без «Я», немає «Я» без місця [5].

Незважаючи на те, що вчені дійшли згоди щодо визначення поняття «місце» («Місце» – це простір, наділений значенням), сьогодні існує багато неузгодженостей як визначати зв'язки людини з місцем (прив'язаність до місця, ідентифікація з місцем, почуття місця, залежність від місця) та як їх вимірювати [8]. Відсутність одного розуміння такої взаємодії в системі «місце-людина», значно утруднює процес дослідження та побудову єдиної системи знань про особливості таких зв'язків.

Ідентифікація з місцем може використовуватися в якості загального терміну для опису стосунків людей з місцями, які мають значення для їхньої «моделі світу та місця в ньому». Ідентифікація з місцем (*place identity*) має витоки з роботи Г. Прошанського, який звертається до напрацювань Е. Еріксона, автора терміну «просторова ідентичність». Г. Прошанський визначає ідентифікацію з місцем таким чином: «за ідентифікацією з місцем ми маємо на увазі ті аспекти особистості, які визначають особисту ідентичність особи щодо фізичного середовища за допомогою складного візерунка свідомих і

несвідомих ідей та переконань, почуття цінності цілі, поведінкові тенденції і навички, що мають відношення до цього середовища» та «ідентифікація з місцем є теоретичним конструктом, що є важливим в розумінні розвитку та вираженні субідентичностей» [9, с.155-156].

У цій статті ідентифікація з місцем осмислюється як всеосяжна концепція, що відображатиме взаємозв'язки між ідентичністю особи, цінностями, поведінкою та конструкціями фізичного світу. Дослідження в цій області дає достатньо доказів важливості місця для ідентичності людей, що робить його важливим для розуміння впливу змін навколишнього середовища змін місця протягом наступних років.

У літературі може знайти наступні поділи ідентифікації з місцем. Територіальна ідентичність – сприйняття індивідом себе як представника певної «уявної» спільноти, яка ґрунтується на єдності території проживання, а також історії та традицій, соціокультурного досвіду, ціннісних орієнтацій та способу життя, притаманних територіальній спільноті [1].

Національно-територіальна ідентичність – прив'язаність членів певного національного соціуму до різних його територіальних аспектів: локального (відчуття близькості до тієї місцевості, де вони народились чи проживають зараз), регіонального (відчуття близькості до певного регіону країни), національного (відчуття близькості до країни загалом), транснаціонального (відчуття близькості до наднаціональних утворень) [8]. Простір національної ідентичності можна поділити на національно-етнічні ідентичності (українець, росіянин, поляк тощо) та громадянсько-територіальні ідентичності (мешканець населеного пункту, регіону, громадянин України, громадянин іншої держави).

У контексті соціальної психології, яка займається питаннями Я-концепції, існує не так багато роздумів щодо важливості та ролі місця. Зокрема В. Джеймс вказував на наявність фізичного «Я», яке включає в себе тіло, одяг, дім і все те, що ми можемо окреслити як «своє». Концепції ідентифікації з місцем має бути особливо розглянути, оскільки місце є фундаментальним компонентом ідентичності людини. На думку Р. Стедмана, ідентифікацію з місцем можна розглядати як процес, за допомогою якого (через взаємодію з певним місцем) люди описують себе як таких, які належать цьому місцю [13]. Іншими словами, ідентифікація з місцем виступає як складовий компонент ідентичності особи, який розвивається щодо елементів, які окреслюють певне середовище та природу взаємодії, яка там відбувається.

Виділяють два способи, в які місце може бути пов'язане з ідентичністю. Перший з них вказує на те, що людина описує себе як особу, яка належить до певного місця (наприклад, я – лівів'янин, українець тощо). В такому значенні місце визначається як соціальна

категорія та досліджується за допомогою тих самих правил, що і соціальна ідентифікація в теорії соціальної ідентичності. Ідентифікація з місцем може виражати членство в групі людей, які окреслюються певною територією. З такої позиції ідентифікація з місцем визначається як тип соціальної ідентифікації. Хоча, в той же час, в цьому підході концепція місця ігнорується і розчиняється в соціальній ідентичності. Отож, даний підхід пояснює лише частину зв'язку між навколишнім середовищем та людиною [5; 8].

Другий спосіб за основу бере розуміння конструкту «ідентифікація з місцем», яке запропонував Г. Прошанський [9]. Він вказує на те, що ідентифікація з місцем є іншим аспектом ідентичності, подібним до соціальної ідентичності, що описує соціалізацію людини у фізичному світі. Як результат, процеси, які відбуваються між місцем та ідентичністю, подібні до тих, які відбуваються між групою та ідентичністю. Ідентифікація з місцем, за Г. Прошанським, є чимось більшим, ніж просто зв'язок з ним. Головним внеском цього дослідника є те, що він популяризував поняття «ідентифікація з місцем» та звернув увагу на факт, що місце відіграє не менш важливу функцію для автоідентифікації людини, ніж інші категорії.

Більше того, ідентифікація з місцем має свої особливості: 1) *динамічність*, враховуючи зміни ідентичності і місця; 2) *багатоскладовість* – люди перебувають під одночасним впливом на їхні ідентичності як мобільності, так і прив'язаності до місця»; 3) *різноманітність виміру* – люди ідентифікують себе з місцями проживання на різних рівнях (наприклад, місто, село чи країну особи) [3; 4; 8; 13; 15].

Дослідники в своїх подальших працях використовували термін «ідентифікація з місцем», введений Г. Прошанським, але все ж його визначення не стало основою для побудови жодного інструментарію для вимірювання ідентифікації з місцем. Більш систематичну теорію ідентифікації з місцем запропонували К. Твігер-Рос та Д. Юзел, яка була адаптована для потреб досліджень ідентифікації з місцем та базувалась на процесуальній теорії ідентифікації Г. Брейквел [9, 15].

У контексті соціальної психології Г. Брейквел запропонувала «процесуальну модель ідентичності», яку часто використовують для розуміння важливості емоційного зв'язку людини з місцем проживання для підтримки та розвитку ідентичності. Отож, місце – відповідно до цієї теорії – може стати частиною ідентичності людини, якщо 1) дає їй почуття неперервності, 2) дозволяє відрізнити себе від інших, 3) є джерелом позитивної самооцінки, 4) дає почуття самоефективності та можливості контролю над навколишнім середовищем [15].

Г. Брейквел вважає, що ідентичність потрібно розглядати в термінах біологічного організму, який розвивається за допомогою акомодатії, асиміляції і оцінки соціального світу. Вибір інформації, яка сприймається, засвоюється та оцінюється, керується чотирма принципами: самобутністю, безперервністю і самооцінкою та самоефективністю, тобто сприйняття особою своєї здатності бути ефективним в досягненні цілей [14; 15].

Перший – самобутність (*distinctiveness*) – бажання зберегти, підтримувати особисту автентичність або унікальність. Самобутність проявляється в декількома способами, що підтверджується дослідженнями. Дж. Спеллер виявила, що в гірських селах спільноти, які були переселені, показували свою самобутність через різноманітні декорації зовнішнього фасаду дому [12].

Р. Фелдмен з колегами, досліджуючи ідентифікацію з місцем проживання, вказали на особливий прояв самобутності, пов'язаний з сприйманням себе як жителя «міста» чи «села». Ці дослідження засвідчують, що самобутність підсумовує стиль життя, а особа встановлює специфічний вид стосунків з своїм місцем проживанням, який чітко відрізняється від будь-якого іншого виду стосунків [4].

У дослідженнях Д. Гуммона виявлено, що «люди з міста» мають свій самобутний стиль життя, який відрізняється від інших населених пунктів. Також, більшість досліджуваних використовує цей стосунок до міста як критерій підкреслення власної автентичності та відокремлення від інших [3]. М. Лаллі визначає ідентифікацію з місцем проживання «як зв'язок з певною особливою частиною міста, який сприяє диференціації себе від інших його частин» [7]. Також, дослідження Дж. Ейлес вказують на те, що люди, які проживають на певній території, схильні приписувати собі риси, які властиві цьому місцю (наприклад, у центрі Львова проживають багаті люди, отже я багатий) [11; 14]. Отож, люди використовують ідентифікацію з певним місцем для того, щоб відрізнити себе від інших.

По-друге, неперервність (*continuity*), яка є прагненням зберегти протяжність між минулою і теперішньою Я-концепцією. Дім і його вміст може виступати як референт між минулим та діями, а також підтримання цього місця може забезпечити відчуття безперервності. Існують два підходи до ролі навколишнього середовища, і зокрема місця, в підтримці неперервності ідентичності особистості. У першому з них, фізичне середовище може розглядатися як джерело минулих дій та досвіду. Також, особа підтримує неперервність своєї Я-концепції за допомогою специфічних місць, з якими людина має емоційний зв'язок. Це явище можна розглядати на індивідуальному та груповому рівні. К. Девайн в своїх дослідженнях показує, що історичні місця відіграють роль в збереженні неперервності групової ідентичності. На індивідуальному рівні Г. Ровлес показав, що старші члени суспільства

не хочуть переселятися, оскільки навколишнє середовище нагадує їм про минулий час та більш активних себе [10; 14].

С. Хормус, обговорюючи роль переселення та змін *Я*-концепції засвідчує, що нове місце може стати можливістю для розвитку нових ідентичностей, а минуле місце стане символом «старої» *Я*-концепції. Отож, місце можна описати як активну частину структури ідентичності особи, яка відображає неперервність та зміни. Наявність контролю над підтриманням неперервності місця проживання є важливим для хорошого самопочуття людини, оскільки незаплановані зміни місця проживання можуть спричинити виникнення депресії чи реакції горя [5].

Другий підхід, вказує на важливість характеристик місця в підтримці неперервності *Я*-концепції, які є загальними та змінними від одного місця до іншого. Тобто, люди шукають такі місця для життя, які б відображали їхні цінності. Отож, фізичне середовище може бути змінене для того, щоб віднайти справжнього себе або представити нового себе. За Р. Фелдменом, відсутність конгруентності з місцем проживання може призвести до загальної незадоволеності та бажання змінити місце проживання. Отож, місце нерозривно пов'язане з підтримкою та розвитком неперервності власного «*Я*» людини, а небажані втручання в емоційно важливі місця становлять для неї загрозу [4].

Переселення може використовуватись з метою розриву зв'язку зі старою *Я*-концепцією, але примусове переселення може поставити під загрозу безперервність. Крім того, люди можуть переміщатися в нові місця, але вони представляють свої цінності та ідентичність, таким чином підтримуючи безперервність власної особистості.

По-третє, самооцінка (*self-esteem*). Самооцінка визначається позитивною оцінкою себе або групи, з якою людина себе ідентифікує. Вона пов'язана з почуття людиною власної вартості чи соціального значення. Бажання підтримувати позитивне бачення себе розглядається багатьма теоріями як центральний мотив до дії. К. Корпел представив результати досліджень, які показують, що улюблені місця можуть підтримувати самооцінку особи. Наприклад, завдяки життю в історично значимому місті мешканці можуть відчувати гордість (М. Лаллі, Д. Юзел) [6; 7; 14]. Тобто особа підвищує свою самооцінку та власне значення за допомогою характеристик даного місця. (наприклад, життя у Львові змушує мене почуватися добре).

По-четверте, самоефективність (*self-efficacy*), яка є переконанням особи, що вона має здібності зустрітися з вимогами ситуації, і яка вимірюється персональною силою. Самоефективність можна описати як переконання особи в своїй здатності долати ситуативні перешкоди. Теорія самоефективності була розроблена в рамках теорії соціального

научіння А. Бандури та визначається високим рівнем віри особи в можливість діяти та вирішувати поставлені завдання. Почуття самоефективності є важливим для підтримки психологічного благополуччя [15]. Якщо самоефективність розглядати в стосунку до навколишнього середовища, то почуття самоефективності підтримується, якщо навколишнє середовище, зокрема місце проживання, допомагає або принаймні не перешкоджає повсякденному стилю життя особи.

У літературі можемо знайти поняття «підтримуючого середовища», запропоноване Дж. Вінкелем [16]. «Підтримуюче середовище» – це таке середовище, в якому його жителі можуть організувати інформацію від їхнього безпосереднього соціо-психологічного середовища таким чином, щоб могли створити систему передбачень, яка б дозволяла їм оцінювати чи вони забезпечені цією підтримкою. Життя в «підтримуючому середовищі» означає, що особа відчуває свою ефективність в повсякденних сферах функціонування в цьому середовищі, тобто вона має переконання, що готова виконувати свої активності в цьому середовищі.

Модель самобутності, безперервності, самоефективності і самооцінки розкриває значення і роль емоційно значимих місць, які вони мають для ідентичності особи. В термінах соціальної теорії ідентичності це свідчить, що ідентифікація з місцями – законне доповнення до існуючого ряду ідентифікацій. Також, процеси ідентичності мають динамічний стосунок з місцем проживання, а розвиток та підтримка цих процесів відбувається в процесі взаємодії з навколишнім середовищем. Отож, оточення стає значною складовою ідентичності просто, створюючи контекст, в якому ідентичність може бути встановлена та розвинута.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Дослідження зв'язків людини з місцем, зокрема ідентифікації з місцем, є актуальною та перспективною сферою для сучасної психологічної науки. Ідентичність твориться внутрішньо, в думках за допомогою взаємодії тіла з навколишнім середовищем – немає місця без «Я», немає «Я» без місця. Ідентифікація з місцем виступає як складовий компонент ідентичності особи, який розвивається щодо елементів, які окреслюють певне середовище та природу взаємодії, яка там відбувається. Місце може стати частиною ідентичності людини, якщо дає їй почуття неперервності, дозволяє відрізнити себе від інших, є джерелом позитивної самооцінки та дає почуття самоефективності та можливості контролю над навколишнім середовищем.

У подальших дослідженнях варто звернути увагу на проведення емпіричних досліджень ідентифікації з місцем, адже знання та розуміння того, як місце може стати частиною ідентичності, можна використовувати для полегшення адаптації переселених осіб,

підвищення громадської активності в межах місця, що має позитивний вплив як на особу, так і на місце загалом.

Список використаних джерел

1. Коржов Г. Територіальні ідентичності: концептуальні інтерпретації в сучасній зарубіжній соціологічній думці / Г. Коржов. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2010. – №1. – С. 107-124.
2. Bernardo F. Place Identity: A Central Concept in Understanding Intergroup Relationships in the Urban Context / F. Bernardo, J. M. Palma-Oliveira // The Role of Place Identity in the Perception, Understanding, and Design of Built Environments. – 2012. – P. 35-46.
3. Cuba L. A Place to Call Home: Identification with Dwelling, Community, and Region / L. Cuba, D. Hummon. // The Sociological Quarterly. – 1993. – Vol.34. – №1. – С. 111-131.
4. Feldman R. Constancy and change in attachments to types of settlements / R. Feldman // Environment and Behaviour. – 1996. – №28. – P. 419-445.
5. Hauge A. Identity and place: a critical comparison of three identity theories / A.L. Hauge. // Architectural Science Review. – 2007. – P. 1-15.
6. Korpela K. M. Place identity as a product of environment self – regulation / K.M. Korpela // Journal of Environmental Psychology. – 1989. – №9 (2). – P. 241-256.
7. Lalli M. Urban-related Identity: Theory, measurement and empirical findings / M. Lalli // Journal of Environmental Psychology. – 1992. – №12. – P. 285-303.
8. Lewicka M. Psychologia miejsca. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2012. – 637 s.
9. Proshansky H.M. Place identity: Physical world socialization of the self / H.M. Proshansky, A.K. Fabian, R. Kaminoff // Journal of Environmental Psychology. – 1983. – №3(1). – P. 57-83.
10. Rowles G. D. Place and personal identity in old age: observations from Appalachia / G. D. Rowles // Journal of Environmental Psychology. – 1983. – №3. – P. 299-313.
11. Sarbin T. R. Place identity as a component of self: an addendum / T.R. Sarbin // Journal of Environmental Psychology. – 1983. – №3. – P. 337-420.
12. Speller G. A community in transition: the relationship between spatial change and identity / G. Speller, E. Lyons, C. Twigger-Ross // Social Psychological Review. – 2002. – Vol.4(2). – P. 39-58.
13. Stedman, R. C. Toward a Social Psychology of Place: Predicting Behavior from PlaceBased Cognitions, Attitude, and Identity / R. C. Stedman // Environment and Behavior. – 2002. – №34. – P. 561-581.
14. Twigger-Ross C. L., Uzzell D. L. Place and identity processes / C. L. Twigger-Ross, D. L. Uzzell // Journal of Environmental Psychology. – 1996. – №16. – P. 205-220.
15. Twigger-Ross C. L. Identity theories and environmental psychology / C. L. Twigger-Ross, M. Bonaiuto, G. M. Breakwell // M. Bonnes, T. Lee, M. Bonaiuto

«Psychological theories for environmental issues». – UK : Ashgate Publishing, 2003. – P. 203-234.

16. Winkel G. The perception of neighbourhood change. In J. Harvey, Ed., Cognition and Social Behaviour and the Environment / G. Winkel. – New York : Erlbaum, 1981.

Т.М. Мандзык

К ПРОБЛЕМЕ ИДЕНТИФИКАЦИИ С МЕСТОМ ЖИТЕЛЬСТВА: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статье характеризуется современное состояние исследования проблемы идентификации с местом, в частности локальной идентичности. Рассмотрены способы, в которые место может быть связано с идентичностью человека, и основные особенности идентификации с местом. Проанализировано модель локальной идентичности, ее основные составляющие и их роль в жизни человека.

Ключевые слова: идентификация с местом, локальная идентичность, самобытность, самоэффективность, непрерывность, место.

T. Mandzyk

TO THE PROBLEM OF PLACE IDENTITY: THEORETICAL ASPECT

This paper examines the role of place and identity processes. There is sufficient research to show that people have strong attachments to places (local, regional and national) which become part of who they are, and where they feel they can be themselves and to some degree part of how they present and express themselves.

Place identity has some peculiarities: dynamic, given both change in identities and places, multiple, recognizing both stability and change, varied in scale (identity to city, town, country etc.) In this paper, place identity is conceptualized as an overarching concept that expresses the interrelationships between a person's identity, values and behaviors, and their constructions of the physical world.

The research in this area provides evidence of the importance of place for people's identity, making it important to understand the impacts of environmental and place-based changes. A useful theoretical framework that has been used in the context of threats to identity and place is theoretical model of Breakwell. Breakwell suggests that changes in the social world are assimilated, accommodated and evaluated in relation to four key principles. Firstly distinctiveness - the desire to maintain personal distinctiveness or uniqueness. Secondly, self-efficacy, which is the individual's belief that person has the abilities to meet the demands of the situation and which is a measure of personal agency. Thirdly, continuity, which is the desire to maintain continuity between past and present self-concepts. Finally, self-esteem, which refers to a positive evaluation of self or the group with which you identify or, in terms of home, the sense of pride in that home or of living in a nice area.

Key words: place identity, local identity, distinctiveness, continuity, self-esteem, self-efficacy, place.

Надійшла до редакції 26.05.2016 р.